

ТОВАРИСТВО ПОЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ЕВИ ФЕЛІНСЬКОЇ ЯК ЧИННИК МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В МІСТІ ЛУЦЬКУ

О. М. Галан

Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
ohalan@lpc.ukr.education

О. Halan

Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-2392-0200>

О. М. Галан. Товариство польської культури імені Еви Фелінської як чинник міжкультурної взаємодії в місті Луцьку

У статті проаналізовано діяльність Товариства польської культури імені Еви Фелінської в місті Луцьку як чинника міжкультурної взаємодії в регіоні. Здійснено огляд етапів становлення організації, форм культурно-освітньої активності, співпраці з українськими інституціями та іншими національними громадами. Висвітлено внесок товариства в збереження польської мови, культурної спадщини, розвиток міжконфесійного діалогу та громадянську активність. Особливу увагу приділено меморіальним практикам, міжнародним освітнім обмінам і відображенню діяльності в місцевому інформаційному просторі. Встановлено, що Товариство польської культури імені Еви Фелінської виконує немало ключових функцій: збереження і трансляції польської культурної спадщини, просвітницьку, меморіальну, інтеграційну та комунікативну. Через ці напрями діяльності організація сприяє консолідації польської громади, формує простір міжкультурного діалогу та укорінює модель партнерства між етнічними спільнотами міста. Запропоновано рекомендації щодо підтримки національно-культурних організацій на рівні міста.

Ключові слова: Луцьк, Товариство польської культури ім. Еви Фелінської, міжкультурна взаємодія, культурна ідентичність, національно-культурні товариства, міжетнічні відносини, локальна спільнота, культурна політика, транскордонна співпраця.

О. Halan. The Ewa Felińska Society of Polish Culture as a factor of intercultural interaction in Lutsk

The relevance of the topic. The study of national and cultural societies as agents of intercultural interaction is becoming increasingly important in the context of modern multicultural societies, decentralization, and regional development. The Ewa Felińska Society of Polish Culture in Lutsk represents a notable example of how national minority organizations can contribute to preservation ethnic identity while actively supporting

interethnic and intercultural dialogue. This is particularly relevant for border-regions, such as Volyn, where diverse ethnic communities coexist and interact.

The purpose of the article. The purpose of this article is to analyze the activities of the Ewa Felińska Society of Polish Culture in Lutsk as a factor in intercultural communication, social consolidation, and preservation of cultural heritage within the local community.

The methodology. The study uses a cultural-anthropological approach, which views the Society as a dynamic socio-cultural community with its own identity and practices. Methods include qualitative content analysis of Ukrainian and Polish media, review of social media materials, event reports, and visual sources. The research is supported by oral interviews with community activists, as well as a comparative analysis in the broader Western Ukrainian context.

The results. The article outlines the key stages in the development of the Society, the forms of its cultural and educational activity, and cooperation with Ukrainian institutions and other national minority organizations. It highlights the Society's contribution to the preservation of the Polish language, the promotion of cultural memory, the facilitation of interfaith dialogue, and the activation of civic participation. Special attention is paid to memorial practices, international educational exchanges, and the representation of the Society's initiatives in local information space.

The scientific novelty. The study reveals the communicative function of the Society as a mediator between Polish and Ukrainian cultures. It demonstrates the potential of national and cultural organizations as platforms for building local intercultural partnerships, promoting mutual understanding, and shaping inclusive civic identity.

The practical significance. The results obtained may be useful for local governments, politicians, and cultural institutions in developing strategies to support national minority organizations and promote intercultural dialogue at the municipal level. The article provides recommendations for enhancing institutional support,

increasing the visibility, and cross-border cooperation of such societies.

Conclusions. The Ewa Felińska Society of Polish Culture in Lutsk plays a significant role in preserving ethnic identity and building intercultural bridges. Its multifaceted activities contribute to the consolidation of the local community and the formation of a sustainable model of intercultural interaction in the region.

Keywords: *Lutsk, the Ewa Felińska Society of Polish Culture, intercultural interaction, cultural identity, national cultural societies, interethnic relations, local community, cultural policy, cross-border cooperation.*

Актуальність теми дослідження. У сучасних полікультурних суспільствах національно-культурні товариства відіграють ключову роль у формуванні міжкультурного діалогу, збереженні культурного різноманіття та підтримці ідентичності етнічних спільнот. Вони не лише опікуються збереженням мови, традицій і колективної пам'яті, а й виступають активними учасниками комунікації між національними меншинами та титульною нацією. У контексті розбудови української державності на засадах демократії, відкритості й європейських цінностей діяльність таких організацій набуває особливого значення як чинник локальної культурної дипломатії. Вони сприяють розвитку горизонтальних зв'язків між громадами, зменшенню міжетнічного напруження, формуванню довіри й створенню спільних культурних просторів.

Постановка проблеми. Особливої актуальності набуває дослідження ролі національно-культурних товариств у містах із багатонаціональною історією, таких як Луцьк, де тривале співіснування української, польської, єврейської, чеської, німецької та інших культур сформувало унікальне міжкультурне середовище. У таких урбаністичних контекстах національно-культурні організації не лише репрезентують інтереси етнічних груп, а й стають активними учасниками формування локальної політики пам'яті, освітньо-культурного середовища та ідентичності міста. Їхнє вивчення надає змогу глибше осмислити механізми мирного співіснування, культурної адаптації та взаємного впливу спільнот у межах сучасного українського соціуму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика діяльності польських культурних

товариств в Україні, зокрема в контексті розвитку міжкультурного діалогу, отримала висвітлення в працях як українських, так і іноземних дослідників. Ґрунтовне узагальнення щодо функціонування польських громадських організацій у незалежній Україні подано в дисертації Вікторії Ількович, яка охоплює період 1991–2014 рр. та аналізує еволюцію форм і напрямів їхньої активності в різних регіонах (Ількович, 2022). Цінним для розуміння локального контексту є дослідження А. Гарбарук, у яких Товариство польської культури імені Еви Фелінської розглядається як приклад транскордонної соціокультурної співпраці. У статті «Патронка сучасного польського товариства на Волині: Єва Фелінська: життя, діяльність, пам'ять» акцентується на історичній фігурі, іменем якої названо організацію, та її символічному значенні для польської громади в Луцьку (Гарбарук, 2016). Важливе місце в аналізі сучасного стану вивчення польської громади в Україні посідає стаття А. Гарбарук «Національне відродження та самоорганізація польської меншини в незалежній Україні: історіографічний аспект». У цій публікації дослідниця зосереджується на характеристичні наукових напрацювань, присвячених процесам становлення сучасної полонії як організованої соціокультурної сили, систематизує підходи українських істориків та культурологів до теми, виокремлює праці, в яких питання польського національного ренесансу та діяльності культурних товариств висвітлено безпосередньо, і ті, де вони лише побічно зачіпаються (Гарбарук, 2014).

Стаття М. Кучерепа «Поляки Луцька в історичному минулому і сучасному житті міста» надає вагомий історико-культурний контекст для розуміння ролі польської громади в міському просторі Луцька. На думку дослідника, «сучасне польське середовище в Луцьку є не лише носієм історичної пам'яті, а й активним учасником творення нового європейського образу міста» (Кучерепа, 2024, с. 41).

Окремий сегмент історіографії становлять праці українських дослідників, присвячені аналізу діяльності польських товариств у західноукраїнському регіоні. Зокрема, у фокусі наукового зацікавлення перебувають польські організації Рівненщини, Галичини, Буковини, які в умовах

незалежної України виступають важливими суб'єктами збереження етнокультурної ідентичності та транскордонного співробітництва. Серед авторів, котрі системно розглядають ці питання, слід відзначити О. Муравського (Муравський, 2009), С. Виткалова (Виткалов, 2010), М. Середюка (Середюк, 2013) Н. Бутковської (Бутковська, 2006), які аналізують роль товариств у трансляції польської культури, мовної підтримки, збереження історичної пам'яті.

Джерельну базу дослідження становлять як наукові публікації, так і матеріали з відкритих джерел, що висвітлюють повсякденну діяльність Товариства польської культури ім. Еви Фелінської. Особливе значення посідають публікації в українсько-польському виданні «Волинський монітор» (ориг. “Monitor Wołyński”), яке з початку 2000-х рр. є основною платформою комунікації польської громади Волині. Також використано офіційні документи товариства, інтерв'ю з його активістами, інформацію з сайтів польських культурних фондаций та партнерських інституцій.

Мета статті — аналіз етапів розвитку та ролі Товариства польської культури імені Еви Фелінської в Луцьку як чинника міжкультурної взаємодії упродовж трьох десятиліть його діяльності. Особливу увагу зосереджено на виявленні механізмів, за допомогою яких товариство сприяло збереженню польської ідентичності, налагодженню діалогу з українським суспільством та формуванню спільного культурного простору в м. Луцьк. Дослідження охоплює культурно-просвітницьку діяльність товариства, його участь у формуванні культурної ідентичності та міжкультурних зв'язках у Луцьку.

Методологічною основою дослідження є культурно-антропологічний аналіз, який дозволяє розглядати Товариство польської культури імені Еви Фелінської не лише як інституцію, а як живу соціокультурну спільноту з власними нормами, практиками та ідентичністю. Такий підхід забезпечує можливість занурення в механізми міжкультурної взаємодії та інші прояви колективної дії, що формують культурний простір міста. Застосовано методи якісного аналізу, зокрема якісний аналіз джерел (медійних публікацій, матеріалів соціальних мереж, інформаційних

звітів та усних історій). У центрі уваги було виявлення смислових та символічних аспектів (образів, дискурсів, культурних кодів), що відображають діяльність товариства в міжкультурному контексті. Для уточнення фактологічних даних використано усноісторичне інтерв'ю з активістом товариства (Яручик, 2025).

Виклад основного матеріалу дослідження.

Після здобуття Україною незалежності в 1991 р. в суспільстві розпочалися глибинні трансформаційні процеси, зокрема в гуманітарній і релігійній сферах. Це дозволило національним меншинам активніше заявити про свою присутність, відновити втрачений культурний і релігійний спадок. У Луцьку польська громада, яка в радянський період зазнавала тиску та обмежень у сфері культури й, особливо, віри, поступово почала відновлювати свою структуру. Відродження польської римо-католицької парафії Святих Апостолів Петра і Павла стало не лише духовним, а й соціокультурним центром громади. Саме навколо храму гуртувалися парафіяни польського походження, у середовищі яких зародилась ініціативна група, що в 1993 р. заснувала Товариство польської культури ім. Еви Фелінської. Його створення стало відповіддю на потребу збереження ідентичності, передачі традицій молодшому поколінню та налагодження культурних зв'язків із Польщею.

За даними сайту “Monitor Wołyński” (2023), Товариство польської культури ім. Еви Фелінської було засноване на основі ініціативи вірян кафедрального костелу Святих Апостолів Петра і Павла. Після ініціативного зібрання парафіян кафедрального костелу Святих Апостолів Петра і Павла 16 червня 1991 р. і установчої конференції 29 вересня 1991 р. було проголошено створення Товариства польської культури Волинської області (з 1994 р. названа іменем Еви Фелінської). До списку перших 63 членів увійшли Анна-Марія Стецяк (обрана першим головою), вчителька Ірена Костецька, активістка Данута Ровенська та інші парафіяни; духовним натхненником став парох ксьондз Людвіг Камілевський. Уже 28 січня 1992 р. товариство було офіційно зареєстроване рішенням облради, відкривши шлях до розбудови філій і повернення католицьких святинь на Волині.

Основні етапи розвитку Товариства польської культури ім. Еви Фелінської охоплюють три ключові періоди, що відображають історичну динаміку організації в контексті соціокультурних трансформацій на Волині. Перший етап (1991–2000 рр.) характеризується формуванням інституційної бази (заснування товариства, офіційна реєстрація, створення перших структурних підрозділів і започаткування базових культурно-освітніх програм). Другий етап (2000–2010 рр.) пов'язаний з активізацією молодіжної та інтелектуальної складової громади, що сприяло розширенню діяльності в напрямі міжкультурного діалогу, міжрелігійної співпраці та інтеграції в український соціокультурний простір. Третій етап (2010–2025 рр.) відзначений поглибленням міжнародної співпраці, модернізацією проєктів та посиленням ролі товариства як важливого чинника культурної дипломатії й міжнаціональної інтеграції, що супроводжується оновленням керівництва та орієнтацією на нові формати громадської активності.

У процесі свого тридцятирічного існування Товариство польської культури імені Еви Фелінської пройшло шлях інституційного становлення, що супроводжувався не лише розширенням напрямів діяльності, а й зміною поколінь у керівництві. Першим головою організації стала Анна-Марія Стецяк, яка в 1991 р. очолила ініціативну групу парафіян, об'єднаних навколо кафедрального костелу в Луцьку. Згодом її справу продовжили такі активні представники громади, як Ірена Костецька та Данута Ровенська, а духовним провідником на ранніх етапах був ксьондз Людвіг Камілевський. Завдяки зусиллям цього ядра вже в 1992 р. товариство було офіційно зареєстроване, а його діяльність почала охоплювати інші райони Волині.

На початку 2000-х рр. розпочався новий етап у розвитку товариства, коли активізувалися молодь та освічена інтелігенція польського походження. Як зазначає А. С. Гарбарук (Гарбарук, 2013), «формування локальних структур полонії супроводжувалося не лише збереженням національної ідентичності, а й адаптацією до українського соціокультурного простору, що виявлялося у відкритості до міжкультурного обміну,

міжрелігійного діалогу й освітньої співпраці» (с. 140).

У 2023 р. відбулася чергова зміна в керівництві організації: головою Товариства польської культури ім. Еви Фелінської був обраний Віктор Яручик, представник молодшого покоління, активний учасник культурно-освітніх програм та ініціатор багатьох сучасних проєктів, орієнтованих на молодь. Його обрання символізує поступове оновлення товариства та намагання поєднати традиційні цінності з новими формами громадської активності. Під його керівництвом товариство продовжує розвивати освітні ініціативи, зокрема курси польської мови, вікторини, літературні вечори, а також зберігає сталу традицію догляду за місцями пам'яті (Monitor Wołyński, 2025, липень 07).

Основні напрями діяльності Товариства польської культури ім. Еви Фелінської формуються на перетині завдань зі збереження польської культурної спадщини та розвитку міжкультурного діалогу в умовах українського соціокультурного контексту. Ключовими є освітньо-просвітницька робота (суботньо-недільна школа польської мови, культурно-освітні проєкти, тематичні вікторини та літературні вечори), культурно-меморіальна діяльність (догляд за місцями польської пам'яті, організація меморіальних акцій до Дня Всіх Святих), ініціативи міжкультурної взаємодії (спільні проєкти з українськими інституціями, участь у програмах Ради Європи), а також культурно-інтерактивні формати (музичні події, читання, вечори вінілових платівок, спільні святкування польських і українських свят). Завдяки комплексному поєднанню традиційних і сучасних форм громадської активності товариство виконує функцію осередку не лише польської ідентичності, а й міжкультурної інтеграції в міському середовищі Луцька.

У перші ж роки діяльності Товариство польської культури ім. Еви Фелінської сформувало хор, запровадило курси польської мови й започаткувало традицію спільних святкувань великих католицьких урочистостей, насамперед Великодня, що й досі збирає членів та друзів організації за спільним столом молитви й колективної “święconki”. Культурна активність

Товариства підтверджує збереження традицій навіть під час війни, зокрема, у 2023 р. члени організації відзначали Великдень у приміщенні товариства (Monitor Wołyński, 2023, квітень 11).

Одним із найзнаковіших прикладів підтримки польської мови в Товаристві польської культури ім. Еви Фелінської стала суботньо-недільна школа польської мови, яка не просто продовжує справу культурної і мовної спадщини, а й активно залучає дітей та молодь до повнокровного життя польської громади. Заняття охоплюють не лише традиційну граматику і лексику, але й історію, літературу й культуру Польщі, а також готують учнів до участі в міжнародних проєктах. Зокрема, активісти школи отримали можливість пройти літні мовні курси та культурне стажування у Вроцлаві. У липні 2025 р. група школярів і вчителів повернулася з восьмиденної поїздки, організованої за підтримки “Dolnośląski Oddział «Wspólnota Polska»” та Інституту розвитку польської мови ім. Макселіана Колбе, під час якої діти з Волині поглиблено опановували сучасну польську мову, традиції та історію, брали участь у конкурсах і відвідали найголовніші культурні локації міста (Monitor Wołyński, 2025, липень 07).

Крім формальної освіти, у Товаристві успішно практикуються інтелектуальні та тематичні заходи: вікторини, літературні вечори й культурні конкурси, зокрема «АВС польської культури», присвячені знання польських діячів, історичних періодів і традицій. Особливо помітну роль відіграє організація заходів до 11 листопада (Дня Незалежності Польщі), які стають не лише ритуалами патріотичного виховання, а й місцем зустрічі цілих поколінь: учнів, батьків і дорослих членів спільноти. Такі ініціативи підтверджують висновки дослідників, що мовна та культурна освіта в Україні є дієвим каналом культурної дипломатії і механізмом зміцнення польської ідентичності в локальному, прикордонному контексті (Яручик, 2025).

У межах діяльності Товариства польської культури ім. Еви Фелінської велика увага приділяється організації культурно-просвітницьких подій, що залучають до спільного творення польсько-української культурної спадщини. Зокрема, великодні зустрічі, проведені в пасхальні

дні в приміщенні товариства, поєднують спільну молитву, виконання традиційних польських і українських пасхальних пісень, частування та обговорення святкових звичаїв, що сприяє унікальному міжконфесійному діалогу в контексті луцької громади (Monitor Wołyński, 2023, квітень 11).

Особливим форматом стали вечори вінілових платівок. Наприклад, 8 травня 2025 р. відбувся захід «Музика має вагу», під час якого члени товариства і гості прослуховували рідкісні польські вінілові платівки, а також брали участь у дискусіях про польські музичні традиції, які провів радіоведучий і колекціонер Сергій Ткачук (Monitor Wołyński, 2025). Завдяки таким ініціативам Товариство позиціює себе не лише як носій польської традиції, але й як активний учасник локальної культурної спільноти, що сприяє культурній інтеграції та взаємному визнанню. У межах місії збереження історичної пам'яті Товариство польської культури ім. Еви Фелінської систематично організовує прибирання польських військових та католицьких кладовищ навесні й восени. Так, на кладовищі в с. Гайове (колишнє Пшебраже) щонайменше двічі на рік відбуваються толоки: згрібання листя, підфарбовування хрестів і меморіальних плит, очищення території напередодні Великодня та Дня Усіх Святих.

Місцеві мешканці та волонтери з Луцька регулярно долучаються до акцій, які супроводжуються спільною молитвою та запаленням лампадок, що символізує живу пам'ять про польських воїнів і мирне населення, похованих на Волині. Меморіальна акція відбулася 1 листопада 2024 р., серед присутніх були консули Республіки Польща, духовенство та представники «Карітас-Спес Луцьк». Учасники молитовно вшановували пам'ять, віддавши шану загиблим полякам на меморіалі колишнього католицького кладовища (Monitor Wołyński, 2024, листопад 02).

У межах міжкультурної взаємодії Товариство польської культури ім. Еви Фелінської активно розвиває співпрацю з українськими освітніми й культурними інституціями. Зокрема, товариство підтримало ініціативу польської поліції в бібліотеці-філії № 6 Луцької централізованої бібліотечної системи: передало книги польською

мовою, що дозволило бібліотеці стати місцем доступу до сучасної літератури польських авторів для української та польської аудиторій Луцька.

Інклюзивна спрямованість діяльності товариства проявляється в заходах, орієнтованих на внутрішньоопереміщених осіб і широкий міський загал. Так, у квітні 2015 р. відбувся вечір польської культури для переселенців, організований спільно з «Молодіжною платформою» СНУ імені Лесі Українки. Модератором виступив голова товариства Валентин Ваколюк; учасників ознайомили з польською культурою Волині, провівши фотовиставку та поспілкувавшись у невимушеній атмосфері. Подібні ініціативи сприяють формуванню вигідного середовища для культурного обміну і соціальній інтеграції новоприбулих до громади (Monitor Wołyński, 2015, травень 01).

Важливим напрямом міжкультурної взаємодії Товариства польської культури ім. Еви Фелінської є інституційна співпраця з закладами вищої освіти, зокрема з Волинським національним університетом імені Лесі Українки. Одним із прикладів стала спільна організація заходу «Національне читання-2024», загальнопольської ініціативи, яка в Луцьку набуває локального культурного значення. Під час читання драми Юліуша Словацького «Кордіан» студенти й викладачі кафедри полоністики не лише демонстрували володіння мовою та знання польської літератури, а й брали участь у відкритій дискусії про символічні образи польського романтизму в сучасному культурному контексті (Monitor Wołyński, 2025, січень 16). Така форма співпраці засвідчує перехід від символічної до практичної інтеграції академічного та національно-культурного середовища, у якій університет виступає не лише партнером, а й співавтором міжкультурної ініціативи. Крім того, залучення студентської молоді до заходів товариства сприяє формуванню полікультурних компетентностей, розвитку критичного мислення та стійких форм культурної солідарності в регіоні, що має складну історичну пам'ять і багатонаціональне минуле.

Зразком активної участі Товариства польської культури ім. Еви Фелінської в ширших міжкультурних ініціативах міста є його долучення

до проекту «Міста взаємності: Інтеграція через міжкультурний діалог», який реалізовується у межах Програми Ради Європи «Інтеркультурні міста». З 9 по 11 липня 2025 р. в Луцьку тривав онлайн-курс «Мистецтво діалогу: базові навички медіації для міжкультурних громад», що об'єднав представників органів місцевого самоврядування, громадських організацій, культурних установ і освітян із Луцька, Любліна, Павлограда, Одеси, Мелітополя та Вінниці. Протягом триденного тренінгу учасники опанували основи міжкультурної медіації, зокрема практики діалогу, емоційного інтелекту, вирішення конфліктів і роботи з упередженнями. Учасники курсу отримали шанс стати частиною національної мережі міжкультурних медіаторів. Захід організовано департаментом культури Луцької міської ради в партнерстві з польським містом Люблін та Павлоградом, за фінансової підтримки Ради Європи (Луцька міська рада, 2025). Така ініціатива чітко засвідчує послідовний курс Луцька на підтримку міжкультурного розвитку, у якому національно-культурні товариства, зокрема польська громада, відіграють не лише символічну, а й практичну роль у розбудові відкритого й толерантного середовища.

Висновки. Упродовж 30-ти років Товариство польської культури ім. Еви Фелінської виконує важливу об'єднавчу функцію між польською та українською культурами, сприяючи інтеграції та взаємному збагаченню обох спільнот. Відзначаючи як польські (Великдень, 11 листопада), так і спільні культурні ініціативи (літературні вечори, музичні вечори вінілових платівок, читання української класики), товариство створює ґрунт для культурного обміну та посилення міжкультурного порозуміння.

З іншого боку, активність організації надає змогу побачити чіткі соціокультурні ефекти: по-перше, консолідація польської громади через регулярне проведення навчальних програм, свят і меморіальних заходів; по-друге, зміцнення міжетнічної толерантності, адже учасники подій переважно представляють змішані групи поляків, українців та переселенців, що сприяє розумінню і прийняттю культурної різноманітності Луцька.

Ще одним важливим аспектом є відображення діяльності товариства в місцевих ЗМІ й громадській думці. «Волинський монітор» регулярно висвітлює події національно-культурного об'єднання, що формує стабільний інформаційний простір для польської спільноти на Волині. Завдяки цьому Товариство польської культури ім. Еви Фелінської здобуває статус не лише культурного осередку, а й громадської інституції, яка формує міжкультурну динаміку м. Луцька.

Отже, Товариство польської культури ім. Еви Фелінської в Луцьку досягло значної частини поставлених міжкультурних цілей, зокрема в аспектах збереження національної ідентичності, залучення молоді до культурної спадщини, налагодження стабільної взаємодії з українськими інституціями та формування позитивного іміджу польської громади в місті. Його діяльність не обмежується межами етнічної спільноти, а відкривається до ширшого суспільного діалогу: організація проводить спільні освітні та меморіальні акції, бере участь у проектах Ради Європи, співпрацює з міською владою, університетами, бібліотеками, іншими національними товариствами. Важливо, що товариство не лише

зберігає традиції, а й динамічно адаптує їх до сучасних викликів, демонструючи готовність бути повноцінним учасником міжкультурної політики на рівні громади.

З огляду на результати, доцільно рекомендувати міській владі Луцька й далі підтримувати національно-культурні товариства як важливі осередки міжкультурної інтеграції, зокрема через інституційну підтримку (надання приміщень, грантів, логістичної допомоги); залучення товариств до формування міської політики пам'яті, культурних стратегій, туристичних маршрутів; забезпечення присутності культурно-національних ініціатив у міському інформаційному просторі; підтримку міжкультурних подій, які об'єднують громади (фестивалі, форуми, дні культури).

У подальшій перспективі дослідження діяльності ТПК ім. Еви Фелінської може слугувати основою для порівняльного аналізу з іншими національними спільнотами Волині (до прикладу чеською, єврейською) з метою виявлення спільних та унікальних моделей міжкультурних зв'язків.

Список посилань

- Бутковська, Н. Ю. (2006). *Динаміка соціального статусу етнічної спільноти (на прикладі поляків Житомирської області)* [Дисертація кандидата, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка]. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка.
- Виткалов, С. В. (2010). Національно-культурні товариства як фактор оптимізації духовного життя сучасної Рівненщини. *Актуальні питання вітчизняної і всесвітньої історії: наукові записки РДГУ*, (17), 156–159. <https://www.istvolyn.info/storage/uploads/GuMnupWdu0L5tUnNFvo1PSIK8dVYBf8UgWpHcPbU.pdf>
- Гарбарук, А. (2013). Заснування культурних товариств як спосіб національного самовираження спільноти з польським корінням на Волині. *Історичні студії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, (9–10), 137–142. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Istst_2013_9-10_26
- Гарбарук, А. (2014). Національне відродження та самоорганізація польської меншини в незалежній Україні: історіографічний аспект. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*, (XXXIX), 265–269. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2014_39_53
- Гарбарук, А. (2016). Патронка сучасного польського товариства на Волині Єва Фелінська: життя, діяльність, пам'ять. *Емінак*, 1(3), 69–72. http://nbuv.gov.ua/UJRN/eminak_2016_1%283%29_13
- Ількович, В. В. (2022). *Діяльність польських громадських культурних організацій в Україні у 1991–2014 рр.* [Дисертація кандидата, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України]. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України.
- Кучерепа, М. (2024). Культурно-освітня діяльність та охорона культурної спадщини на Волині (1991–2024). *Літопис Волині*, (31). <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.31.05>
- Луцька міська рада. (2025, липень 11). Триває реалізація проекту «Міста взаємності: інтеграція через міжкультурний діалог». *Луцька міська рада*. <https://www.lutskrada.gov.ua/publications/tryvaie-realizatsiia-proiektu-mista-vzaiemnosti-intehratsiia-cherez-mizhkulturnyi-dialoh>

- Муравський, О. І. (2009). *Суспільно-політичні процеси в західних областях УРСР (1985–1991): міжнаціональний та міжконфесійний аспекти* [Дисертація кандидата, Інститут українознавства імені І. Крип'якевича]. Інститут українознавства імені І. Крип'якевича.
- Середюк, М. С. (2013). Діяльність Товариства польської культури імені Адама Міцкевича в Чернівцях у 1991–2009 рр. *Гілея*, (72), 172–176. <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=91>
- Яручик, В. (2025, Червень 25). Усноісторичне інтерв'ю / Інтерв'ю О. Галан. [Неопубліковане інтерв'ю]. Архів автора.
- Monitor Wołyńsk. (2015, травень 01). Волинські діалоги. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/887-13623>
- Monitor Wołyński. (2023, квітень 11). Великдень у Товаристві польської культури імені Еви Фелінської. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/4884-wielkanoc-w-stowarzyszeniu-kultury-polskiej-imienia-ewy-felinskiej>
- Monitor Wołyński. (2021, вересень 29). Товариству польської культури на Волині імені Еви Фелінської — 30 років. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/4022-28935>
- Monitor Wołyński (2024, листопад 02). «Доки ми пам'ятатимемо, вони будуть жити». В Луцьку молилися за померлих. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/5819-znicze-w-lucku-2024>
- Monitor Wołyński. (2025, січень 16). Учасники акції «Національне читання 2024» отримали подяки з Польщі. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/5968-narodowe-czytanie-2024-podziekowania>
- Monitor Wołyński. (2025, липень 07). Каникули у Вроцлаві для учнів з Товариства Еви Фелінської. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/6280-wakacje-we-wroclawiu>
- Monitor Wołyński. (2025, травень 8). Музика має вагу. У Товаристві імені Еви Фелінської слухали оригінальні польські вініли. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/6161-polskie-plyty-winylowe>

References

- Butkovska, N. Yu. (2006). *Dynamics of the social status of an ethnic community (a case study of Poles in Zhytomyr region)* [Candidate's thesis, Taras Shevchenko Kyiv National University]. Taras Shevchenko Kyiv National University. [In Ukrainian].
- Vytkaľov, S. V. (2010). National and cultural associations as a factor in optimizing the spiritual life of contemporary Rivne region. *Aktual'ni pyttannia vitchyznianoï i vsesvitn'oi istorii: naukovi zapysky RDHU*, (17), 156–159. <https://www.istvolyn.info/storage/uploads/GuMnupWdu0L5tUnNFvo1PSIK8dVYBf8UgWpHcPbU.pdf>. [In Ukrainian].
- Harbaruk, A. (2013). The establishment of cultural associations as a means of national self-expression for the community of Polish origin in Volyn. *Istorychni studii Shkhidnoievropeiskoho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, (9–10), 137–142. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Istst_2013_9-10_26. [In Ukrainian].
- Harbaruk, A. (2014). National revival and self-organization of the Polish minority in independent Ukraine: a historiographical aspect. *Naukovi pratsi istorychnoho fakul'tetu Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, (XXXIX), 265–269. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2014_39_53. [In Ukrainian].
- Harbaruk, A. (2016). Ewa Felińska, the patron of the modern Polish society in Volyn: life, activity, memory. *Eminak*, 1(3), 69–72. http://nbuv.gov.ua/UJRN/eminak_2016_1%283%29_13. [In Ukrainian].
- Ilkovich, V. V. (2022). *Activities of Polish public cultural organizations in Ukraine in 1991–2014* [Candidate's thesis, I. F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies, NAS of Ukraine]. I. F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies, NAS of Ukraine. [In Ukrainian].
- Kucherapa, M. (2024). Cultural and educational activities and protection of cultural heritage in Volyn (1991–2024). *Litopys Volyni*, (31). <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.31.05>. [In Ukrainian].
- Lutsk City Council. (2025, July 11). The implementation of the project “Cities of Reciprocity: Integration through Intercultural Dialogue” continues. *Lutsk City Council*. <https://www.lutskrada.gov.ua/publications/tryvaie-realizatsiia-proiektu-mista-vzaiemnosti-intehratsiia-cherez-mizhkulturnyi-dialoh>. [In Ukrainian].
- Muravskiy, O. I. (2009). *Socio-political processes in the western regions of the Ukrainian SSR (1985–1991): interethnic and interconfessional aspects* [Candidate's thesis, I. Krypiakievych Institute of Ukrainian Studies]. I. Krypiakievych Institute of Ukrainian Studies. [In Ukrainian].
- Serediuk, M. S. (2013). Activities of the Adam Mickiewicz Society of Polish Culture in Chernivtsi in 1991–2009. *Hileia*, (72), 172–176. <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=91>. [In Ukrainian].
- Yaruchyuk, V. (2025, June 25). Oral history interview / Interview by O. Halan. [Unpublished interview]. Author's archive. [In Ukrainian].
- Monitor Wołyński. (2015, May 01). Volyn dialogues. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/887-13623>. [In Ukrainian].

- Monitor Wołyński. (2023, April 11). Easter at the Ewa Felińska Society of Polish Culture. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/4884-wielkanoc-w-stowarzyszeniu-kultury-polskiej-imienia-ewy-felinskiej>. [In Ukrainian].
- Monitor Wołyński. (2021, September 29). 30 years of the Ewa Felińska Society of Polish Culture in Volyn. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/4022-28935>. [In Ukrainian].
- Monitor Wołyński. (2024, November 02). “As long as we remember, they will live.” A memorial prayer service in Lutsk. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/5819-znicze-w-lucku-2024>. [In Ukrainian].
- Monitor Wołyński. (2025, January 16). Participants of the “National Reading 2024” campaign received acknowledgements from Poland. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/5968-narodowe-czytanie-2024-podziekowania>. [In Ukrainian].
- Monitor Wołyński. (2025, July 07). Holidays in Wrocław for students from the Ewa Felińska Society of Polish Culture. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/6280-wakacje-we-wroclawiu>. [In Ukrainian].
- Monitor Wołyński. (2025, May 8). Music has weight. The Ewa Felińska Society of Polish Culture listened to original Polish vinyl records. *Monitor Wołyński*. <https://monitorwolynski.com/uk/news/6161-polskie-plyty-wynylowe>. [In Ukrainian].

.....

O. M. Галан

аспірантка, Волинський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

.....

O. Halan

postgraduate student,
Lesia Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine

Отримано: 01.09.2025

Прийнято до друку: 15.09.2025

Опубліковано: 25.12.2025